

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **O.**, so sídlom v S., IČO: X., zastúpeného G., so sídlom v B., proti žalovanému **M., R.**, o zaplatenie 92 157 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7 C 6/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. februára 2012 sp. zn. 2 Co 164/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom zo 16. marca 2011 č.k. 7 C 6/2011-138 žalobu žalobcu o zaplatenie 92 157 Eur s príslušenstvom zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania 1 839,26 Eur na účet jeho advokátky JUDr. E. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Takto rozhodol, keď z vykonaného dokazovania mal preukázané, že v období od januára do apríla 2010 nedošlo vo vzťahu medzi účastníkmi ohľadne vyplácania určených dotácií (Všeobecné záväzné nariadenie Mesta Spišská Nová Ves č. 9/2009) k žiadnym sporom a obe strany vykonávali svoju činnosť podľa ústnych zmluvných dojednaní v zmysle zákona, pričom ani jedna zo zúčastnených strán postup druhej nenamietala. K zmene došlo v máji 2010, kedy žalovaný znížil dotácie, pretože vznikol nedostatok financií na pridelenie danej dotácie, a preto bol 29. apríla 2010 prijatý doplnok k nariadeniu č. 9/2009, ktorým žalovaný v zmysle § 4 ods. 3 písm. h/ a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) určil výšku dotácií na mzdy a prevádzku súkromných škôl a školských zariadení na rok

2010 sumou 1 455 371 Eur. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že rozhodnutie o výške dotácií je vykonané ako jednostranný právny úkon žalovaného, t.j. Všeobecne záväzné nariadenie č. 9/2009, ktoré sa podľa názoru súdu prvého stupňa mohlo v priebehu roka meniť, resp. upravovať tak, ako to urobil žalovaný. Žalovaný preukázal, že pri úprave resp. znížení dotácií postupoval v súlade s § 6 ods. 12 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a v školskej samospráve (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z.z.“). Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že prihliadol aj na komentár vypracovaný k zmenám vo financovaní neštátnych umeleckých, materských, jazykových škôl a školských zariadení od 1. januára 2010, ktoré bolo doručené prednostom krajských školských úradov Slovenskej republiky Ministerstvom školstva Slovenskej republiky pod sp. zn. Cd 2009-34888/36164-1:910, podľa ktorého obec môže v priebehu kalendárneho roka zvyšovať alebo znižovať výšku dotácií na jedného žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy a dieťa v materskej škole a v školskom zariadení, pričom sú povinní akceptovať počet žiakov v základných umeleckých školách, poslucháčov v jazykovej škole alebo detí v materských školách a školských zariadeniach podľa stavu k 15. septembru predchádzajúceho roka. Každá zmena výšky dotácie na žiaka sa uskutočňuje zmenou Všeobecne záväzného nariadenia. Vzhľadom na takto prijatý výklad § 6 ods. 12 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z.z. zo strany Ministerstva školstva, súd prvého stupňa mal za to, že žalovaný oprávnene doplnkom k Všeobecne záväznému nariadeniu rozhodol o zmene, resp. o znížení výšky dotácie pre žalobcu a že takýto postup nie je v rozpore so zákonom. Vychádzajúc z uvedeného mal súd prvého stupňa za to, že žalovaný nemá voči žalobcovi dlh z titulu neuhradených dotácií, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 142 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23. februára 2012 sp. zn. 2 Co 164/2011 rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho advokátky JUDr. E. náhradu trov odvolacieho konania 613,22 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Takto rozhodol, keď po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a správne vo veci aj rozhodol, na čo v celom rozsahu poukázal. Odvolacie námietky žalobcu považoval za neopodstatnené, s týmito odvolacími námietkami sa v dôvodoch napadnutého rozsudku vypořiadal už súd prvého stupňa, keď podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný bol oprávnený svojím rozhodnutím aj v priebehu roka znížiť výšku dotácií, pričom nekonal v rozpore so zákonom, ak po jej znížení v priebehu roka vykonal opätovný prepočet na jednotlivé mesačné plnenia, pričom mohol vykonať kompenzáciu už predtým vyplatenej vyššej sumy. Pokiaľ o znížení

dotácie rozhodol žalovaný Všeobecným záväzným nariadením a toto je platné, keďže ho nikto nenapadol, nemožno prihliadať ani k tej námietke, či tu je alebo nie je závažný dôvod všeobecného záujmu, prostredníctvom ktorého sa ústavne mohol prelomiť princíp rovnosti účastníkov v súkromných právnych vzťahoch. Podľa jeho názoru tento argument by bolo možné použiť len pri argumentácii nesprávnosti Všeobecne záväzného nariadenia. Za tejto situácie však aj odvolací súd aj súd prvého stupňa sú rozhodnutím mesta viazaní a nie je v jeho právomoci toto rozhodnutie v konaní o doplatenie dotácie preskúmať. Vzhľadom na uvedené podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal tento rozsudok zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. t.j., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť pred ním konať, keď odvolací súd pojednávanie nenariadil, hoci naň boli splnené zákonom stanovené podmienky. Zdôraznil, že žalovaný ho znevýhodnil, keď upravil výšku poskytovaných dotácií na mzdy a prevádzku súkromných školských zariadení, ktorých zriaďovateľom je žalobca, pričom výška dotácií na mzdy a prevádzku pre obecných zriaďovateľov a cirkevných zriaďovateľov školských zariadení zostala nezmenená. Uvedený postup bol podľa jeho názoru v rozpore s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktoré slúži ako generálna ochrana pred diskrimináciou a v rozpore s § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb., keď obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia, ktoré však nesmú byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami. Žalobca podaním z 12. októbra 2012 doručené dovolaciemu súdu 16. októbra 2012 doplnil dovolanie, keď mal za to, že odvolací súd pojednávanie nariadiť mal, nakoľko ide o vec dôležitého verejného záujmu. V prejednávanej veci ide o spor, kde na jednej strane stojí mesto a jeho sporný spôsob nakladania s verejnými zdrojmi majúcimi vplyv na desaťtisíce obyvateľov mesta a na druhej strane stojí síce občianske združenie, ale vykonávajúce výchovu a vzdelávanie pre 15 000 detí, ktoré v dôsledku svojvôle mesta pri nakladaní s majetkom mesta nedostávajú zákonom priznanú finančnú podporu a tým je ohrozená úroveň vzdelávania a výchovy. Na oboch stranách sporu je tak priamo dotknutých spolu niekoľko desiatok tisíc občanov Slovenskej republiky.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

O vady, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Žalobca v dovolaní namieta, že odvolací súd mu v konaní odňal možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že na prejednanie jeho odvolania nenariadil pojednávanie.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 388/2011 Z.z., ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

V zmysle citovaného ustanovenia je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v zákonom vymenovaných prípadoch. V ostatných prípadoch je vecou rozhodnutia odvolacieho súdu, či na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie alebo nie. Ak preto v týchto prípadoch odvolací súd prejedná a rozhodne o odvolaní bez nariadenia pojednávania, týmto postupom neodníma účastníkovi možnosť pred súdom konať.

V prejednávanej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi a závermi rozsudku súdu prvého stupňa a tak dospel k záveru, že netreba zopakovať ani doplniť dokazovanie (§ 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

V predmetnej veci nešlo o vec, ktorú by bolo možné, či potrebné prejednať a rozhodnúť podľa zákona č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačný zákon. Ani z tvrdenia žalobcu, že žalovaný v rozpore s čl. 12 ods. 2 ústavy znížil dotácie na mzdy a prevádzku ním zriadených súkromných školských zariadení, čím ho podľa jeho názoru pre jeho iné postavenie znevýhodnil, či zo všeobecného tvrdenia žalobcu, že obec nariadenia nesmie vydávať v rozpore s ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi či medzinárodnými zmluvami a že predmetné nariadenie treba za také považovať, nemožno usudzovať na povinnosť odvolacieho súdu pojednávanie nariadiť (§ 214 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca namieta, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť odvolacie pojednávanie lebo to vyžadoval „dôležitý verejný záujem“, treba uviesť, že tento pojem § 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nedefinuje. Občiansky súdny poriadok v dôvodovej správe k tomuto ustanoveniu uvádza, že spravidla pôjde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb (napríklad spory týkajúce sa územného celku, sídliska) a je na úvahe odvolacieho súdu, kedy nariadi pojednávanie z dôvodu dôležitého verejného záujmu.

Pre účely pojednávanej veci možno konštatovať, že predpokladom procesnej povinnosti súdu nariadiť podľa § 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odvolacie pojednávanie je záujem, ktorý je všeobecný, verejný, dôležitý (teda nie súkromný, individuálny, privátny), a bezpochyby tiež výnimočný v tom zmysle, že tento, v tom ktorom prípade odôvodňuje odklon od všeobecnej procesnej zásady vyjadrenej v § 214 ods. 2 O.s.p. V danej veci ide o súdny spor medzi žalobcom a prevádzkovateľom súkromných školských zariadení a žalovaným ako poskytovateľom dotácii na ich prevádzku, preto žalobcom tvrdená okolnosť, že v dôsledku postupu žalovaného (zníženie dotácií) bude ohrozená úroveň vzdelávania a výchovy väčšieho počtu detí nenapĺňa znaky dôležitého verejného záujmu predpokladaného v § 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd v danom prípade neporušil uvedené ustanovenie, keď na prejednanie odvolania žalobcu nenariadil odvolacie pojednávanie.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanému v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, keď vyjadrenie k dovolaniu podané advokátskou kanceláriou Beňo & partners, s.r.o. treba považovať za vyjadrenie samotného žalovaného, nakoľko nebola do spisu založená kvalifikovaná plná moc na zastupovanie žalovaného v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2014

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová